

בש"פ 9058/23 - פלוני נגד פלוני

בית המשפט העליון

בש"פ 9058/23

לפני: כבוד ממלא מקום הנשיא ע' פוגלמן

המבקש: פלוני

נגד

פלוני

הודעת בית הדין הרבני האזורי בפתח תקווה לפי סעיף 2(ב) לחוק בתי-דין דתיים (מניעת הפרעה), התשכ"ה-1965

החלטה

בהתאם לסעיף 2(ב) לחוק בתי-דין דתיים (מניעת הפרעה), התשכ"ה-1965 (להלן: חוק מניעת הפרעה), מזכירות בית הדין הרבני האזורי בפתח תקווה (להלן: בית הדין האזורי) הביאה לעיוני את החלטת בית הדין האזורי מיום 20.2.2023, במסגרתה הושת על אחד העדים בתיק 1305597/5 (להלן: ההליך) קנס בסך 5,000 ש"ח.

1. המבקשים הם בני זוג לשעבר ולהם שני ילדים משותפים. כעולה מהחומרים שלפניי, הצדדים ניהלו מספר הליכים משפטיים בשנים האחרונות. בין היתר, בשנת 2021 הגישו המבקשים בקשה משותפת לגירושין. לאחר מכן, במהלך דיונים שהתקיימו בבית הדין האזורי, סירב המבקש 2 (להלן: המבקש) ליתן גט למבקשת 1 (להלן: המבקשת) והתנה אותו בתנאים שונים. ביום 16.12.2021 נתן בית הדין האזורי פסק דין לגירושין. בית הדין קבע מועד לסידור גט ביום 19.12.2023, והורה למבקשים להגיע לדיון יחד עם קרוב משפחה מדרגה ראשונה שימשש כעד בהליך. בהתאם לאמור, המבקש הגיע לדיון יחד עם אחיו (להלן: העד). במהלך הדיון, המבקש חזר על אמירתו כי הוא מסרב ליתן גט למבקשת. בית הדין האזורי הודיע למבקש כי חרף האמור, בית הדין מעוניין לבצע את ההכנות הנדרשות לסידור הגט ולפיכך ביקש מהעד להיכנס לאולם הדיונים.

2. כעולה מפרוטוקול הדיון, העד התבקש לענות על שאלות בית הדין האזורי לצורך סידור הגט, אך סירב לעשות כן. העד ביקש לקבל מידע על חילופי הדברים בדיון בטרם הוכנס לאולם, ואולם בית הדין האזורי סירב וביקש שיענה לשאלותיו. העד חזר על סירובו ופנה למבקש בבקשה שיספר לו מה התרחש בדיון קודם לכן. בית הדין התרה בעד כי עליו להשיב לשאלות וכי ככל שימשיך בסירובו יטיל עליו קנס, ולכך השיב העד: "אני מבזה לא מתרגש ממך" (שם, בש' 133). בעקבות זאת הורה בית הדין האזורי על הוצאתו מהאולם. לאחר מכן, שמע אחד מחברי ההרכב שביציאתו מהאולם כינה העד את בית הדין "זבל" (שם, בש' 135-136). בית הדין האזורי הורה על החזרתו לאולם, ועימת את העד עם האמירה שנשמעה, תוך שהתרה פעם נוספת כי יוטל עליו קנס. אז ציין העד כי: "אני לא אשחק במשחק שלכם, והשופט אמר מולי שאמרתי שאני זבל וזה בושה וחרפה ורק מתפרצים ורק צועקים נראה לכם נורמאלי מה נסגר אתכם, אני יושב כאן ותוקפים אותי [...] אין לי מה להקשיב לכם לא רוצה להקשיב לכם ולענות על [ה]שאלות שלכם [...]". (שם, בש' 139-142). לאחר שנדרש פעם נוספת להשיב על שאלות בית הדין, השיב העד כי: "אני לא מתייחס אל שלושתכם שמתי מסך שחור ולא אתן לכם שוב תשובה אני רוצה לצאת" (שם, בש' 144). לבסוף, יצא העד מהאולם ללא רשות בית הדין. נוכח האמור, הושת על העד קנס בסך 5,000 ש"ח.

3. בנסיבות אלו, הוריתי ליועץ המשפטי לשיפוט הרבני (להלן: היועץ) ולעד למסור את התייחסותם להחלטה בדבר הטלת הקנס, ונתתי רשות למבקשים למסור את התייחסותם. בתגובתו טוען היועץ כי סכום הקנס הוא סביר ומידתי בהתחשב בנסיבות העניין. מודגש כי בית הדין האזורי נתן מספר התראות לפני שהטיל את הקנס, תוך שהבהיר את מהות ההפרעה שהיה על העד לחדול ממנה, ואולם העד סירב, והתבטא באופן שפגע בכבודו של בית הדין.

העד סבור כי יש להורות על ביטול הקנס שהושת עליו. העד מכחיש חלק מהאמירות שמוחסות לו בפרוטוקול הדיון ובפרט כי כינה את בית הדין "זבל"; לטענתו, מדובר בעלילת שווא, והוא מבקש לתקן את פרוטוקול הדיון בהתאם. לצד זאת, העד מתנצל על התנהגותו, ומציין כי חש מושפל על ידי בית הדין.

4. לאחר שעיינתי בהחלטת בית הדין האזורי, בפרוטוקול הדיון ובתגובות העד והיועץ, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להתערב בסנקציה שהוטלה על העד. סעיף 2(א) לחוק מניעת הפרעה מקנה לבית הדין סמכות להשית על אדם קנס או מאסר על בשל הפרעתו למהלך הדיון. בשל אופייה העונשי הייחודי של סמכות זו, נקבעו בחוק ובפסיקה תנאים שונים להפעלתה. בין היתר, נקבע כי תנאי מקדים להשחת סנקציה לפי חוק מניעת הפרעה הוא מתן התראה מפורשת לגורם המפריע באשר לאפשרות שתושט עליו סנקציה (ראו: בש"פ 84/23 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (1.3.2023); בש"פ 8503/22 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (22.1.2023)); וכי על בית הדין להבהיר מהו סוג הסנקציה שהוא שוקל להשית על הגורם המפריע (בש"פ 10071/06 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי בנתניה, פסקה 4 (7.12.2006)). עוד נפסק כי התראה כאמור, כמו גם התנהלותו של הגורם המפריע, צריכות לקבל ביטוי ברור ומפורש בפרוטוקול הדיון (בש"פ 6249/20 פלונית נ' פלוני, פסקה 8 (27.10.2020); בש"פ 8517/18 פלונית נ' פלוני, פסקה 4 (24.12.2018) (להלן: עניין פלונית)). כמו כן, הובהר כי על בית הדין לפעול במידתיות ולבחור בסנקציה המבטיחה את הגשמת מטרת הענישה באופן שאינו פוגע במפריע מעבר לנדרש (בש"פ 8394/18 פלונית נ' פלוני, פסקה 3 (16.12.2018); ראו עוד בש"פ 9905/16 פלוני נ' פלונית, פסקה 11 (31.1.2017)).

5. בתגובתו, הכחיש העד חלק מהאמירות שמתועדות בפרוטוקול הדיון וביקש לתקנו. ואולם, בקשה זו הוגשה לפני בית משפט זה ולא לבית הדין בו התנהל הדיון, ומשכך איני סבור כי יש מקום להידרש לה לראשונה כעת. כעולה מפרוטוקול הדיון, וכפי שתואר לעיל, בית הדין פנה מספר פעמים לעד בבקשה שישב לשאלותיו, וכן התרה מפורשות מספר פעמים כי הוא צפוי להטיל עליו קנס ככל שלא יחדל מההפרעה. חרף האמור, לא שעה העד להתראות בית הדין,

וסירב לענות לשאלותיו לאורך הדיון כולו, וזאת תוך שהוא מתבטא באופן שאינו מכבד את בית הדין. בנסיבות אלו, סבורני כי העד קיים בהתנהגותו את תנאי סעיף 2(א) לחוק למניעת הפרעה. כמו כן מצאתי כי סכום הקנס הוא סביר בנסיבות העניין (ראו: בש"פ 6249/20 פלונית נ' פלוני, פסקה 9 (27.10.2020); עניין פלונית, פסקה 5).

אשר על כן, הקנס שהוטל על העד יעמוד בעינו.

ניתנה היום, י"ב בשבט התשפ"ד (22.1.2024).

מ"מ הנשיא
